1893 - 1963
70-ий РІК ВИДАННЯ
І СЛУЖБИ СВОЄМУ
НАРОДОВІ ТА ПРАВДІ

СВОБОДА
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
"SVOBODA", 81-83 GRAND ST
JERSEY CITY 3, N. J.
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-6740
Тел.: з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXX. — Ч. 101. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 29-го ТРАВНЯ 1963 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, MAY 29, 1963 No. 101. VOL. LXX.

НАЙВИЩИЙ СУД ЗДА ПРИНАГЛЮЄ СПРАВУ ІНТЕҐРАЦІЇ

НАЙВИЩИЙ СУД ВІДКИДАЄ СКАРГУ ГУБЕРНАТОРА АЛАБАМИ ВОЛЛЕСА ПРОТИ ПРЕЗИДЕНТА

Вашингтон. — Найвищий Суд ЗДА вирішив 27-го травня цього року, що він не дозволить на те, щоб в південних стейтах „відкладали на неозначений час" здійснювання десеґреґації в шкільництві. Суддя Артур Дж. Ґолдберґ був автором одноголосного судового рішення в справі окремих парків і забавових площ в Мемфісі, Теннессі. Згідно з цим рішенням місто Мемфіс мусить негайно десеґреґувати всі свої парки й забавові площі. Але опінія Найвищого Суду не обмежилася тільки до рішення в справі скарги проти расової обмежености щодо парків. Найвищий Суд при цій нагоді видав рішення і щодо об'єднання шкільництва, головним чином початкових і середніх шкіл. В двох стейтах Міссіссіпі і Алабамі досі ні один чорний учень не ходить до школи, де навчаються тільки білі учні. Це відноситься до початкових і середніх шкіл (гай скулів) в тих стейтах. Суддя Ґолдберґ пригадав, що Найвищий Суд 9 років тому вирішив, що окремі школи для білих і неґритянських учнів є незаконні, бо противляться конституції. Рік пізніше, це значить в 1955-му році, Найвищий Суд вирішив, що здійснювання об'єднання шкіл не мусить відбуватися зараз, але треба в цій справі діяти з „розважною швидкістю". Та тепер, арґументував суддя Ґолдберґ, вже не вистачає ота „розважна швидкість" з-перед 8-років. Найвищий Суд не передбачав, що в деяких стейтах здійснюватимуть об'єднування шкіл з такою повільністю. Коли Найвищий Суд говорив про „розважну швидкість", то мав на думці такі перешкоди, як адміністраційний поділ на нові райони, або інші дійсні перешкоди. Досі об'єднання шкіл в південних стейтах здійснено в дуже малому обсязі. В 11 південних стейтах є 2 500 000 учнів в публічних школах. Згідно з урядовою статистикою вільки 12 217 неґрів ходять до шкіл разом із білими учнями, атже тільки 0.04% неґритянських дітей є інтеґровані. Найвищий Суд вирішував цю справу у зв'язку із скаргою 11-ох неґрів із Мемфісу проти того, що міські парки і забавові площі є сеґреґовані. Скаргу цих неґрів відкинув був Апеляційний Суд Шостої Округи. Тепер Найвищий Суд ЗДА анулював це рішення. Того самого дня 27-го травня Найвищий Суд відкинув просьбу губернатора Алабами Джорджа С. Воллеса, який хотів вносити скаргу проти президента Кеннеді за те, що він без згоди губернатора або стейтової леґіслятури прислав федеральне військо до Бірмінґгему. Губ. Воллес вніс був письмо про дозвіл вносити скаргу 18 травня. Департамент Справедливости рекомендував Найвищому Судові, щоб меriторично відкинув справу Воллеса, вирішивши, що Президент має право висилати федеральне військо до стейтів. Але Найвищий Суд вирішив, що федеральне військо покищо не діяло в стейті Алабама, і тому немає жадного конфлікту між стейтовою леґіслятурою чи губернатором і федеральним урядом. Всі присутні 8 суддів Найвищого Суду голосували проти домагання губернатора Воллеса — Суд ствердив, що Президент, згідно з конституцією, має право висилати федеральне військо до стейту, щоб не допустити до заворушень.

Президент найменував Дорадчу Комісію в справі страйків

Вашингтон. — Президент Кеннеді 25-го травня найменував 12-членну Дорадчу Комісію, яка мала б, згідно з законом Тефта - Гартлі допомагати директорові Федерального Уряду Посередництва Вілліямові Е. Симкінові. Поле діяння цієї нової Комісії було б обмежене тільки до праці при ліквідації страйків, або до дії, щоб не допустити до вибуху страйків. Дорадчий Комітет Президента в справі взаємин між робітництвом і працедавцями має ширше поле діяльности і займається всією економічною політикою не тільки у випадках страйків. Нова Дорадча Комісія складається з 6-ох представників робітництва і 6-ох представників підприємств. Номінуючи цю Комісію, Президент заявив, що і світ праці і власники корпорацій виявляють щораз то більшу охоту полагоджувати свої спори мирним способом, а не за допомогою страйків. Подібна Комісія діяла за президентури Трумана, а за президента Айзенгавера не було такої комісії, передбаченої законом Тефта Гартлі. Президент Кеннеді, як початкуючий конґресмен в 1947 році голосував проти закону Тефта - Гартлі, тепер найменував нову комісію на трирічну каденцію.

Плянують збудувати розбивач атомів коштом одного більйона долярів

Вашингтон. — Президентський Дорадчий Науковий Комітет і Головна Дорадча Комісія при Комісії Атомової Енерґії doраджують урядові збудувати новий тип розбивача атому, який був би найбільшим осягом в цій ділянці, бо був би від 6-ти до 30-ти разів сильніший від найбільшого теперішнього розбивача. Кошт цього нового атомового розбивача мав би виносити від $240 мільйонів до одного більйона долярів. Д-р Норман Ф. Ремсі, який очолює ту групу науковців, що вимагає роззбивача атому „нової ґенерації", заявив, що „майбутнє народу" залежить від того, чи збудується новий розбивач. Фізиці потрібні нові прискорювачі (акселератори), бо конче треба „основніше пізнавати головну прикмету природи". Кошти операцій прискорювача становлять тепер річно $175 мільйонів; в 1974 році вони мали б виносити $549 мільйонів, а в 1981 році — $600 мільйонів. Розбивач атомів за один більйон долярів мав би бути готовий аж в 70-их роках цього віку.

В АМЕРИЦІ

● **Гарвардський університет** повідомив, що в 1964-му шкільному році збільшені будуть оплати навчання: на медицині і дентистиці із $1,500 до $1,750; а в шк. році 1965—1966 до $2,000; на праві із $1,250 до $1,500; на інших предметах із $1,520 до $1,760. Збільшують оплати за навчання також інші університети.

● **Бюджетова Рада** ухвалила бюджет для міста Ню Йорку в сумі $3,083,228,272. За цей бюджет іде боротьба вже 6 місяців.

● **Крайовий Комітет Дня Батька** найменував президента Кеннеді „Батьком Року". З Білого Дому прийшло повідомлення, що Президент приймає це відзначення з радістю. Найменували Президента на Батька Року тому, що він є оборонцем людської гідности у світі і є прикладним батьком своїх двоїх дітей 5-річної Каролайни і дворічного Джана молодшого.

● **32 офіцири фльоти** в столиці, Вашинґтоні, перебули в протирадіяційному бомбосховищі повні 4 дні, випробовуючи, як вони переживуть в сховищі, їдячи вафлі і зупу. Вони всі почувалися добре, і всі пішли, щоб добре викупатися.

В ДЕНЬ ПАМ'ЯТІ

Жалобний апель над могилами Поляглих

В НЮ ЙОРКУ ВШАНОВАНО ПАМ'ЯТЬ СИМОНА ПЕТЛЮРИ

Ню Йорк. — 25 травня ц. р. в Ню Йорку, в будинку УВАН відбулась академія, присвячена 37-ій річниці смерти Симона Петлюри. Цю академію влаштували Центральний Комітет Вшанування Пам'яті Симона Петлюри в Америці і Об'єднання б. Вояків Українців в Америці, Відділ Ню Йорк. Академію відкрив генерал - полк. О. Загродський. На Академії був присутній президент УНР д-р Степан Витвицький. Доповідь про С. Петлюру зробив один із його ближчих співробітників, кол. міністер УНР проф. Борис Мартос, зокрема подавши низку особистих спогадів. Поезію Є. Маланюка „25 травня 1926 року" продеклямувала Оля Кириченко. В концертовій частині виступали український молодий скрипаль Рафаїл Венке і піяніст Карл Себок. Виконували твори Ґріґа, Сен - Санса, Шопена і Мендельсона.

КОНҐРЕСМЕН БРЕЙ: ЄВГЕН КОНОВАЛЕЦЬ — СИМВОЛ УКРАЇНСЬКОЇ БОРОТЬБИ ЗА ВОЛЮ ДЛЯ ВСІХ

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА В ШИКАҐО ВШАНУВАЛА ПАМ'ЯТЬ ОРГАНІЗАТОРА І ПРОВІДНИКА УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО РУХУ ВЕЛИЧАВОЮ АКАДЕМІЄЮ

Шикаґо, Ілл. — Полковника Євгена Коновальця, організатора і провідника українського визвольного руху після другої світової війни, можна вважати символом української боротьби не тільки за свою власну волю, але й за волю для всіх поневолених — твердив конґресмен Вільям Брей, автор книги „Рашан Фронтіро: фром Москав ту Хрущев", виступаючи на величавій академії, що її влаштувала місцева Громада для вшанування пам'яті полк. Євгена Коновальця в 25-ту річницю його трагічної смерти з рук комуно - московського скритовбивця. Академія відбулася в неділю, 26-го травня, о год. 3:30 по полудні в майже заповненій залі школи Шопена. Сцена великої залі була відповідно удекорована, а члени молодечих організацій Пласт, МУН і ОДУМ у своїх одностроях мали почесну стійку біля символічної могили, на яку покладено вінок квітів при вояцькому апелі, що відбувся під проводом п. Норберта Рибака. Оркестра Відділу УНСоюзу під диригентурою п. В. Поповича відіграла американський і український національні гимни. Крім конґресмена Брея, з промовами виступали голова Українського Конґресового Комітету проф. Лев Добрянський, що говорив про акцію в користь поневолених націй в Конґресі і Уряді ЗДА, та голова Організації Державного

Конґресмен В. Брей

Відродження України проф Олександер Грановський, що говорив про життєвий шлях і боротьбу полк. Є. Коновальця. Були ще відповідні деклямації у виконанні юначок і юнаків. Імпрезою проводив проф. Мирон Куропась, головний радний УНСоюзу тількищо повернувшись із річних нарад Головного Уряду УНС, що відбулися на Союзівці впродовж тижня. Академію після полудня попереди ла Панахида в катедрі св Миколая, а в суботу, 25-го травня, відбулася пресова конференція з участю конґресмена Брея, який опісля виступав також на телевізійній і радієвій програмах, вияснюючи ціль свого приїзду до Шикаґо та згадуючи про українську визвольну боротьбу.

Помер інженер А. Т. Деревянко

Дня 24-го травня 1963 року у Вілксбері, Пенсилвенія, на 74 році життя помер Андрій Тимофійович Деревянко, родом з Харківщини. Покійний в 1917 році закінчив Харківський Комерційний Інститут, а в 1931 році — Харківський Будівельний Інститут. Був доцентом у Харківських високих школах і написав понад сорок наукових праць. На еміґрації в Австрії працював інженером у будівельній фірмі і брав чільну участь у праці українських культурно - громадських організацій. Прибув до Америки в 1949 році. Від 1956 року до 1962 року працював у Прінстонському університеті над проєктуванням апаратури та устаткувань для дослідчої праці в галузі атомової енерґії. Був старшим науковим співробітником УВАН у ЗДА і діяльним працівником фундації Академії, членом НТШ і членом Т-ва Українських інженерів. Був активним громадсько - політичним і культурним діячем.

Стан здоров'я Папи далі грізний

Рим. — Стан здоров'я Папи Івана XXIII в минулий понеділок легко поправився. Він був найкритичніший в неділю, коли Папа мав нову внутрішню кровотечу. Проголошений в понеділок лікарський бюлетень ствердив, що Папа перевів спокійну ніч та краще почувається. Про характер недуги Папи далі нічого офіційно не проголошено. Однак газети повідомляють, що проф. Ахілле Маріо Доґліотті, хірург з Турину, якого покликано до Папи в минулому місяці, мав заявити, що загальний стан організму Папи такий, що він не може піддатись лікуванню радіяцією. Це вказувало б, що Папа хворіє на пістряка шлунка, а не веред (улькус). Лікарі поручили Папі лежати непорушно та стриматись від усякої активности, але Папа прийняв в понеділок знову державного секретаря Ватикану, кардинала Амлето Джованні Ціконіяні, як це зробив був двічі в минулу неділю. Римські газети впевняють, що Папа знає дійсний характер своєї недуги та приготований на все. Мілянський „Корієре деллa Сера" твердить, що Папа заявив недавно одному відвідувачеві, що він знає, що має перед собою ще найвище два-три тижні життя. До Ватиканського палацу напливають депеші й листи з цілого світу із висловами співчуття з приводу недуги Папи та баžаннями видужання. Папа Іван XXIII буцім-то продиктував кардиналові Ціконіяні своє завіщення та останнє звернення до Вселенського Собору. Все ж, покищо пляни през. Кеннеді щодо відвідин у Папи в червні ц. р. не змінилося. В останній хвилині радіоповідомлення інформує про поновне погіршення недуги Папи та викликання до його постелі надзвичайного консиліюму лікарів.

Папа Іван XXIII

Москва погоджується на наради СССР і Британії в справі Ляосу

Лондон. — Британський уряд дістав від совєдського уряду офіційну пропозицію переговорити звідомлення, що його Міжнародна Контрольна Комісія надіслала Британії і Совєтському Союзові, як спонзорам Женевської конференції про Ляос з 1961 - 1962 рр., про нинішню ситуацію в Ляосі. В цій справі заступник совєтського міністра закордонних справ Сергей Лапін запросив до себе британського амбасадора у Москві, Гомфрея Тревельяна. Річ у тому, що згадана Міжнародна Контрольна Комісія ствердила погіршення тамошньої ситуації та виразно вказала на комуністичний рух Патет Ляо і його військо, як спричинників нових воєнних дій та нового напруження. Позитивним моментом у цій справі західні коментатори вважають, що вперше за ввесь час існування тієї Комісії — комуно - польський її член приєднався до канадійського і індійського делеґатів і також підписав той звіт. Коли б СССР і Британія спільно інтервеніювали в Ляосі, то воно — може — помогло б заспокоїти тамошню ситуацію, але західня преса висловлює теж думку, що Москва не має вже істотного впливу на тамошніх комуністів, які залежні від Північного В'єтнаму і Пейпінгу.

В СССР знову йде протишпигунська дурійка

Москва. — Від якогось часу йде в Совєтах знову кампанія проти західніх „шпигунів". Вона посилилась у зв'язку з процесом проти кол. совєтського високого урядовця Олега Пенковського й англійського бизнесмена Ґревіла Вина. Пенковського, як відомо, засуджено на смерть і розстріляно. Однаково „Правда", як „Ізвєстія" принесли в минулу неділю знову статті на цю тему, які закликають совєтських громадян до „сторожкости" супроти чужинецьких відвідувачів в СССР, між якими є шпигуни, та — зокрема — супроти чужинецьких дипломатів і журналістів, які живуть в СССР. Тому, що Пенковський ніби-то контактувався з дипломатами тих західніх держав, для яких робив шпигунську службу, на дипломатичних прийняттях, совєтські газети апелюють до совєтських громадян, щоб вони не бували на таких прийняттях. Зокрема, ті совєтські керівні газети суґерують, щоб совєтські письменники, музики, артисти, інженери, журналісти, та взагалі інтелектуали перестали бувати на дипломатичних прийняттях.

СТРАХІТЛИВА КАТАСТРОФА НА АВТОСТРАДІ

На Нюджерзісітській автостраді (тирнпайк) між містами Елзабетом і Нюарком зударилося в понеділок 27-го травня ц. р. внаслідок важкої ранкової мряки 12 вантажних і три особові авта. У висліді цієї найгіршої в одинадцять і піврічній історії Нюджерзісітського тирнпайк катастрофи згинуло шість осіб — усе водії вантажних авт. Усі 15 авт порозбивалися і везений ними вантаж порозсипався по шляху. На фото: поторощені в зударі вантажні авта.

34 СЕНАТОРИ ПРОПОНУЮТЬ НОВІ АТОМОВІ ПЕРЕГОВОРИ З СССР

Вашингтон. — 34 сенатори — 27 демократів і 7 республіканців — зголосили в Сенаті резолюцію, яка закликає Уряд до запропонування Совєтам нової бази для договору про заборону ядрових експериментів. За тією резолюцією, атомові держави зобов'язались би припинити на майбутнє всякі ядрові детонації в повітрі і під водою. Внескодавці виходять з засновку, що існуючі сеймографи є достаточно сильні й вразливі, щоб можна було контролювати ними всякі наземні вибухи, — а щодо підземних детонацій, то договірні сторони зберегли б за собою право переводити їх. Спонзорами тієї резолюції є демократичні сенатори Томас Додд з Коннектикату і Губерт Гомфрі з Мінесоти. Головним арґументом за такою концепцією є той, що найбільші детонації переводиться над океанами. Коли б великодержави зобов'язались не переводити їх над водами, то надокеанський обшир був би вільний від занечищування його від радіоактивних опадів внаслідку атомових вибухів. Прийняття цієї концепції ґарантує теж згори ратифікування такого договору Сенатом з уваги на те, що ініціятива вийшла від поважного гурту сенаторів з обох партій. Однак існують слабі шанси успіху тієї нової пропозиції, бо насправді вона є тільки невеликою модифікацією пропозицій, що їх внесли Уряд Айзенгавера в 1959 і Кеннеді в 1962 роках. в обох тих випадках мова йшла також про обмежену заборону ядрових експериментів і в обох отих давніших пропозиціях залишалось вільну руку для переводження підземних детонацій. Совєти відкинули були обидві ті раніші пропозиції, вимагаючи заборони всіх взагалі детонацій, де б їх не роблено, — але водночас хотіли, щоб ЗДА й Британія вірили їм, Совєтам „на слово", без відповідної ефективної міжнародної контрольної системи. Остання фаза 5-річних переговорів про цю справу така, що СССР допускає найбільше три щорічні міжнародні контрольні інспекції, але не хоче перед устійненням числа таких інспекцій говорити про всі такі сутні справи, як склад тих інспекцій, місця влаштування міжнародно - контрольних станиць, час тривання інспекцій, їх технічне вивінування і т. п. Президент Кеннеді заявив на своїй минулотижневій пресовій конференції, що совєтська вимога — щоб Захід спершу прийняв принцип щодо максимум трьох річних інспекцій, не є базою для переговорів.

Пакістан проти військової допомоги Індії збоку ЗДА й Британії

Вашингтон. — Під час минулотижневих нарад у Вашингтоні з прибулим туди індійським міністром військових справ Крішнамонарі про запевнення Індії довготермінової військової допомоги з уваги на загрозу збоку комуністичного Китаю, між дипломатією Індії і Пакістану велась завзята закулісова боротьба. Індійська амбасада у Вашингтоні оскаржила Пакістан, що він є „знаряддям в руках комуністичного Китаю". Пакістанська амбасада відповіла, що це „дике оскарження" позбавлене всякої підстави. Пакістан з свого боку закинув Індії, що вона має „минуле аґресивної країни" та що її відклики до ніби-то китайської загрози безпідставні, бо нема ніяких познак, щоб китайські комуністи приготовлялися до наїзду проти Індії. Зате Пакістан лякається, що Індія, діставши масові американські й британські доставн всякої зброї і виряду, які вможливлять їй подвоїти збройні сили Індії, використає ту силу не проти комуністичного Китаю, а проти Пакістану. Індія справді не виявила доброї волі у затяжних переговорах з Пакістаном щодо мирної полагоди конфлікту за Кашмір, відкидаючи всі компромісові внесення, що їх пропонували або Пакістан, або ЗДА й Британія.

Швайцарія у принципі не відкидає можливости атомового озброєння

Женева. — Противники атомового озброєння в Швайцарії потерпіли невдачу у загальному плебісциті, який над цією справою відбувся в минулу неділю 26 травня ц. р. 450.488 голосів проти 273.355 висловились за те, щоб цю справу передати на вирішення Швайцарському урядові та що для цього не треба згоди від всенародного голосування. Тільки п'ять кантонів на всіх 25 кантонів висловились за узалежнення атомового озброєння швайцарської армії від всенародної згоди, що в практиці рівнялось би забороні атомової зброї. Однак практичні швайцарці не послухали соціялістичної демагогії і пішли за голосами поміркованої преси, що це річ уряду та фахівців, які повинні вирішити, яке вивінування армії найкраще для добра і безпеки країни. В минулому році загальний плебісцит відкинув внесення соціялістів, за яким були б заборонені продукція, транспорт, перевіз, імпорт і магазинування атомової зброї. Жінки не мали права голосу. Взагалі фреквенція голосуючих була тільки 47% управнених.

У СВІТІ

● **В Ізраїлі** озвались різкі голоси протесту проти приїзду туди колишнього західньо-німецького міністра військових справ Франца Йосифа Штравса. Проте ізраїльський прем'єр Давід Бен Ґуріон, який є також міністром військових справ, запросив був Штравса ще за урядування того останнього і поновив тепер ті запросини. Ізраїль, як відомо, продукує деякі роди зброї для західньо-німецької армії, у фабриках, що постали завдяки німецькому капіталові.

● **У Сайґоні** ,столиці Південного В'єтнаму, 500 буддистських монахів і монахинь, зодягнені в жовті ряси, маршували в мовчазному демонстраційному поході вулицями, у честь буддистів, які згинули від поліційних куль під час заворушень в містечку Гуе 8-го травня ц. р. До заворушень прийшло там після того, як поліція казала буддистам зняти з їх будинків прапори. Згинуло в тому дні найменше 8 буддистів.

● **Індія** хоче дістати від ЗДА й Британії півтора більйона долярів на військові цілі впродовж найближчих трьох років, щоб відповідно приготовитись на випадок нової комуно-китайської аґресії. Однак водночас Індія не послухала порад ЗДА й Британії та не пішла назустріч Пакістанові в переговорах з ним про Кашмір. Якщо б китайські комуністи заатакували знову Індію, то не виключається можливости, що Пакістан використає ситуацію і вмаршує до Кашміру.

● **На шпилі найвищої у світі гори Еверест в Непалі**, в Гімалях, стрінулись вперше в історії світової альпіністики в минулий четвер чотири члени американської альпіністичної експедиції: два з них вийшли туди з південного, а два з західнього боків. Одна з тих двох пар переступила була вже високий на 29.028 стіп шпиль й почала зступати вниз, коли побачила другу пару. Гелікоптер забрав двох отих американських альпіністів, що важко відморозили ноги.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Ситі і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

День Пам'яті

Встановлений 95 років тому в ЗДА для вшановування пам'яті Поляглих „Декорейшен Дей" — день оздоблювання квітами й прапорами могил тих, що згинули в обороні Батьківщини, став згодом — у 1882-му році — всенаціональним американським святом. У цей день вся Америка і всі американці по всьому світі вшановують не тільки пам'ять тих, що згинули в установлюванні незалежности Америки, але й усіх тих, що поклали свої голови на полях боїв першої і другої світових воєн, а згодом Корейської війни. Їх репрезентанти — „невідомі вояки" цих трьох воєн — лежать на національному кладовищі в Арлінгтоні. Разом з ними вшановує американська нація і тих, що й нині, в час так званої холодної війни, віддають своє життя за мир і свободу світу.

Вшанувати достойно всіх поляглих колись і тепер закликає президент Кеннеді в своєму зверненні до американської нації, проголошеному з приводу цьогорічного „Меморіял Дей". У молитві за тривалий мир і в поклоні тим, що померли в обороні свободи в мирі і справедливості, мають об'єднатися, згідно із закликом Президента, всі американці, ввесь американський народ.

В цьому поклоні і в цих молитвах об'єднуються сьогодні з американською нацією й усі українці в діяспорі — ті, що знайшли захист, хліб і працю у ЗДА і в інших країнах вільного світу, ті, що їх американська зброя врятувала від неволі і допомогла їм жити вільно між вільними людьми. Відзначаючи День Поляглих, уся українська спільнота у вільному світі вшановуватиме також пам'ять тих, що поклали і покладають свої голови за визволення України, за встановлення в ній нового і праведного закону — такого, як він був здійснений Поляглими американцями на американській землі.

Велика Рада

Так само, як конвенції Українського Народного Союзу називаємо звичайно найбільшим вільним українським парляментом, кожні річні наради Головного Уряду цієї великої організації можна назвати Великою Радою. Велика бо вона і своїм складом і репрезентацією, і справами, що їх обмірковує, і рішеннями, що їх виносить.

УНСоюз має найбільшу і найширшу українську репрезентацію на американському континенті, коли зважити, що в склад Головного Уряду входять діячі з цілого обширу ЗДА і Канади, що цих урядовців обирають десятки тисяч повноправних членів через своїх уповноважених конвенційних делеґатів. Факт, що 24 членів Головного Уряду вибирається на конвенціях з-поміж кількох соток кандидатів на ці пости, говорить також своєю мовою.

На порядку кожної такої Великої Ради — річних зборів — як у звітах, так і в дебатах, постановах та резолюціях, стоять не тільки організаційні, фінансові та видавничі справи, безпосередньо зв'язані з активністю УНСоюзу, але й всі важливіші проблеми обидвох країн, в яких УНСоюз існує — ЗДА і Канади та українських спільнот у цих країнах, як і проблеми та змагання українського народу.

Рішення Головного Уряду відносяться, очевидно, в першу чергу до самого УНСоюзу, бо це — його перша відповідальність. Але в своїх резолюціях Головний Уряд, ця наша Велика Рада, не поминає й жадної іншої із важливіших загальних проблем, пропонуючи таку чи іншу їх розв'язку та закликаючи великий загал свого членства до активности й підтримки поодиноких справ та починів.

До кінцевих постанов цієї Великої Ради належить і розподіл пожертв на народні цілі з каси УНСоюзу. Правда, ця сума, що стоїть Головному Урядові до розпорядження на такі цілі, може й не є найбільшою в порівнянні з тими мільйонами, що їх УНСоюз має. Можна бо — згідно з постановами законів — розділювати тільки ту суму, що її на таку ціль складено. Цим разом вона виносила понад 10 000 долярів. Та коли зважити, що подібні суми розподілюється кожного року і що УНСоюз існує вже 69 років, то це таки поважна акція. А втім, це тільки пожертви з головної каси УНСоюзу, бо коли додати до цього пожертви з кав Відділів, як і з кишень союзовців на заклики Головного Уряду та в результаті тих кампаній, що їх проводять союзові публікації, це сумарично велика більшість усіх тих пожертв, що їх складають на народні цілі українські спільноти в Америці і Канаді.

Це тільки загальниково про деякі моменти, що характеризують нашу Велику Раду — річні наради Головного Уряду Українського Народного Союзу. Перебіг і рішення цих нарад впродовж минулого тижня тільки підкреслюють цю характеристику.

Мир і зброєння

Під знаком турботи за світовий мир і збільшення збройної потуги зорганізованого західнього світу стояла минулотижнева конференція міністрів закордонних і військових справ 15-ох країн Північно - Атлантійського Союзу (НАТО) в Оттаві. Читачі комунікату, проголошеного на закінчення оттавських нарад, мусіли звернути увагу на те, що першу його частину становили міркування на тему мирових завдань НАТО та сучасної політичної міжнародної ситуації. Щойно ствердження, що нинішній світ далі переживає глибоку кризу із запальними пунктами у Німеччині, Берліні, Кубі й Ляосі, привело до логічної ухвали в напрямку посилення збройної сили того західнього союзу.

Цю збройну силу зорганізованого західнього фронту посилено творенням атомової потуги в рямцях НАТО. В комунікаті згадано тільки про передання під команду головної кватири НАТО трьох американських атомово - підводних човнів „Полярiс" — кожний із 16-ма атомовими ракетами величезної нищівної сили — та 180 британських бомбовиків, здатних перевозити атомові бомби. З газетних повідомлень відомо, що вісім дальших членів НАТО також причиняться до посилення збірної атомової потуги, якою керуватиме окремий штаб під проводом спеціяльно призначеного для цього заступника головного команданта НАТО, европейського генерала. Ця справа перейшла гладко, всупереч острахові песимістів, що Франція противитиметься такій реформі. Франція не має нічого проти посилення збройної потуги НАТО, а застерігається тільки, що її участь у такій колективній потузі не повинна перешкоджати їй у творенні також її власної атомової зброї.

Очевидно, що сила 15-ох держав-членів НАТО не полягає тільки в цифрах їх наземного війська, фльоти, летунства й дискутованого військовими фахівцями взаємовідношення між так званою конвенціональною і ядровою зброєю. Дійсна сила того союзу полягає в одностайності західнього фронту у вирішуванні найважливіших справ. Ось, наприклад, щодо проблеми Німеччини й Берліну, як найзапальнішої, стверджено знову важкість становища трьох західніх великодержав з 16-го грудня 1958-го року про об'єднання Німеччини на базі вільних виборів у цілій Німеччині та переговорів з леґальним її урядом. Справа не в паперових ухвалах, бо Москва дуже добре знає, що, наприклад, замах на волю Західнього Берліну чи на вільний доступ до нього із Заходу — загрожує вибухом війни.

Оттавська конференція була черговим ствердженням єдности у розумінні спільности того найважливішого, що єднає ввесь Захід: загрози збоку імперіялістичного большевизму.

Богдан Галайчук

„ПОЛІТИЧНА ДОПОМОГА"

Вуенос Айрес. — Генрі Кісінгер — відомий американський науковець, знаний як „винахідник детеренту". В своїх працях, на межі між наукою міжнародних взаємин і стратегією, він доказав безосновність дилеми — дуже вигідної для совєтської політики: тотальний мир (практично однозначний з тотальною капітуляцією) або тотальна війна. Він указав на третю можливість, яку прийняла американська політика: еляcтичного миру, заснованого на „відохоченні". Москви від аґресії (детерент) перспективою відплати ядровою зброєю.

У 1960-му році Кісінгер видав у Лондоні книжку п. з. „Необхідність вибору: проспект американської політики", в якій порушує нову тему і вдаряє по іншому кумирові: уявленню, буцімто економічний поступ автоматично веде до політичного поступу, конкретно — до демократії.

У тому переконанні можна добачити концепцію історії, що сформувалася в минулому сторіччі як ліберальний оптимізм, з його вірою у безсумнівний і безповоротний поступ людства; як матеріялістичний детермінізм; як марксистську підпорядкованість так званої політичної надбудови економічній основі, і т. д. Ті осади минулої доби творять своєрідну верству піску, в якій сучасна людина ховає голову, втікаючи від марива зудару двох непримирних ідеологій, розташованих у бойовій готовості по обох боках залізної завіси.

Згідно з цим віруванням, що доволі закоренилося серед західніх „людей доброї волі", добробут, як конечний наслідок спектакулярного господарського поступу, неминуче приведе до збуржуазіння совєтської ментальности, а вслід за тим до притуплення революційного месіянізму, у якому західній обивахель добачає містичну основу імперіялістичного розмаху т. зв. міжнародного комунізму. Кісінгер розвіює той оптимістичний міт, вказуючи на приклад двох країн, де високий економічний та освітній рівень не перешкодив у виплеканні мілітаризму, основи вийняткового агресивного імперіялізму — на Німеччину та Японію.

Опісля піддає він критиці другий споріднений міт про недорозвинені народи. У своєму теперішньому стані, мовляв, ті народи ще не дозріли до демократичного життя, і тому слід зосередити все зусилля на піднесенні їхнього економічного рівня, що буцімто приведе автоматично до закріплення демократії. Теза загрозлива ще більше застереження, бо вона не творить спонтанної реакції обивателя, загістеризованого маривом ядрової війни — а була послідовно форсована двома досить загадковими персонажами, Фрондізі та Гуляртом, які виявляли повну підтримку Союзові для Поступу, як шляхові до латиноамериканського добробуту — і, рівночасно, „самовизначенню" Куби, яку Фідель Кастро проголосив соціялістичною республікою.

Ці два державні мужі (неперевершена тема для майбутніх історичних „причинків") уперто відкидали ідею не лише збройної інтервенції проти Куби, але й будь-яких санкцій, економічних чи навіть чисто правних, як от позбавлення кастрівського уряду права члена Організації Американських Держав, бо, мовляв, з поміччю Союзу для Прогресу Латинська Америка стане незабаром раєм на землі, і тим самим фіделізм не зможе ставити на карту людських злиднів.

Кісінгер відкидає також ту другу версію оптимістичного детермінізму: він твердить, що для закріплення демократії не вистачає самої лише господарської допомоги, і що необхідно розробити ще концепцію „політичної допомоги".

Треба признати, що неграмотна людина недозріла для демократичного життя; що поборювання неграмотности вимагає чималого вкладу на будову шкіл та приготування й утримання вчителів; і що, тим самим, матеріяльна допомога є одною з невідкличних передумов, щоб устабілізувати демократію, спираючи її на широкій народній базі, у країнах, де неграмотні індіяни творять поважний відсоток, а то й більшість населення, як у Ґватемалі, Еквадорі, Перу, Болівії, Параґваї. Але вона ні до чого на південному кінці континенту, де відсоток неграмотних невеликий (11% в Арґентині, 14% в Чіле) і де лише невеликий відсоток населення живе у злиднях (Арґентина, Уруґвай).

З другого боку скромні висліди Союзу для Прогресу слід пояснити в першу чергу тим, що ті, для яких була призначена економічна допомога, виявилися політично неприготованими на те, щоб користуватися нею. Кеннеді запропонував свій Союз латино - американським народним масам проти „ворогів поступу": олігархії, яка заінтересована у збереженні свого традиційного упривілейованого становища — економічних привілеїв, які зберігає завдяки привілеям політичним. В цьому заінтересовані також комуністи в ім'я засади „чим гірше, тим краще".

Перемога над олігархією вимагала двобічного тиску: ззовні, збоку Вашингтону, і з середини, збоку зорганізованого робітництва та урядництва. На жаль, це останнє „зберегло невтралітет", а частинно навіть продовжувало традиційну нагінку проти „американського імперіялізму", і тому Кеннеді, залишений сам-на-сам з олігархійними урядами, не зумів вгнути їх. Тож Союз для Прогресу нидіє, частинно використовуваний олігархією, частинно саботований. Латино - американський робітник та урядовець проґавили цінну, мабуть безповоротну, нагоду, бо не були приготовані політично, щоб оцінити і використати її. Виходить, що вони зуміли б використати запропоновану їм економічну допомогу лише тоді, коли б дістали спершу своєрідну „політичну допомогу", у формі відповідної, роз'яснювальної акції.

Хоч самої економічної допомоги не вистачає для закріплення демократії, є вона одною з двох передумовин, і то навіть важливішою, ніж політична допомога, коли йде про відсталі країни, де неграмотні широкі маси животіють у хронічному голодові й недугах. Ледве чи можна таке саме сказати, наприклад, про Арґентину, яка не потребує коштовних інвестицій на піднесення грамотности, здоров'я й життьового стандарту мас, яка має густу мережу шляхів і якій, згідно з обчисленнями фахівців, проведеними у 1955 році, треба було мінімальних кредитів, щоб перебороти шкоди, викликані Пероновою господаркою, і вернутися до колишнього добробуту.

В останніх роках Арґентина дістала чималі кредити у Міжнародному Монетарному Фонді, ЗДА та у Західній Европі, але вони розплилися у висліді корупції, що за Фрондізі дійшла була до неймовірних розмірів. І тому Арґентина стоїть перед прикрою перспективою сплати важких боргів, які лише частинно були зужиті доцільно. Та корупція ледве чи була б можлива, якби арґентинське громадянство не відвикло від практичного користування демократичними правами у висліді 12-ох років диктатури та псевдодемократії і якби през. Фрондізі відчував на собі тягар публічної опінії, контролі та Конгресу, дармащо більшість у ньому творили його однодумці. Можна сказати, що Арґентині вийшла б на здоров'я економічна допомога лише тоді, коли б вона прийшла разом із своєрідною політичною допомогою, що заактуалізувала б арґентинську політичну думку, яка не могла свобідно розвиватися впродовж 12-ох років диктатури.

Лідія Шляхтиченко

ВИСТАВКА СОВЄТСЬКИХ ТЕХНІЧНИХ КНИЖОК

Від 29 березня до 21 квітня цього року в приміщенні Бруклинського музею відбувалась виставка технічних книжок Совєтського Союзу. Виставка відбувалась у кількох великих залах на другому поверсі музею. На спеціяльних столах і стоянах було виставлено понад три тисячі експонатів згідно з каталогом, який був до диспозиції кожного відвідувача.

Коли відкинути деяку частину експонатів чисто аґітаційного характеру або перевидання давніх праць, що нічого спільного з комунізмом не мають, то все ж таки треба признати значні досягнення російської, чи по-нашому московської, науки.

Назва виставки мало відповідає її змістові. Хоч у пропаґандивній передмові до каталогу сказано, що книжки випускаються „всіма мовами народів, які заселюють Совєтський Союз", з виставлених експонатів у каталозі подано лише яких шість десятків книжок українською мовою, сорок — латиською, двадцять шість естонською, двадцять п'ять — литовською і по кілька книжок мовами інших поневолених Москвою народів.

Усі назви в каталозі подано двома мовами: російською і англійською. Незрозуміло, чому треба було назви всіх українських чи інших неросійських книжок перекладати на мову російську, а потім додавати: „На украинском языке" й „Ін юкрейніен"?

Тяжко сказати, чи всі подані в каталозі книжки, наприклад, українською мовою, були на столах та стоянах, бо в такому морі літератури московською мовою дуже тяжко знайти книжку українську. Це так, як у копиці сіна шукати голку.

На кожного українця, який цю виставку відвідав, мусіла справити вона гнітюче враження. Вона ясно ілюструє, що протягом останніх п'ятишести років (виставлені книжки переважно видання 1958-1963 рр.) москалям повелося майже цілковито знищити українську технічну та медичну науку, українську високу технічну та медичну школи в поневоленій ними Україні.

У передмові до каталогу сказано: „На виставці представлені книжки і журнали з фізико - математичних наук, природознавства, ракетної техніки і космонавтики, медицини, гірничої промисловости і металюрґії, електроніки й енергетики, телемеханіки і рахівничої техніки, атомової енергії і радіотехніки, електросполучення, машинобудівництва, хемічної промисловості, лісової і деревообробної промисловости, поліграфії, будівництва й архітектури, транспорту, сільського господарства. Широко показані підручники, література з історії науки і техніки, прикладного мистецтва, а також технічні словники й енциклопедії".

В самому каталозі виставлений матеріял розміщено у дещо іншому порядку. Спочатку йде історія науки й техніки, а за тим фізико-математичні науки та природознавство. В довжезних списках праць з чистої математики й фізики та інших точних, на математиці заснованих, наук є дуже багато авторів з українськими прізвищами, чимало з тих праць видано в Україні і навіть Академією Наук УССР, але всі вони — в російській мові. Як на сміх, є між ними одна книжечка: Хейло Е. С. „Зоряний всесвіт", Київ, 1961, 64 ст. з ілюстраціями, тираж 4 000.

Книжки українською мовою, зазначені в каталозі, обмежуються природничими науками та аґрикультурою; на більше як 300 книжок з ділянки медицини є лише одна українською мовою — „про хвороби вуха, носа і горла. Отже, ділянка медицини в Україні знаходиться в руках пануючої нації — так, як це було в бельгійській колонії — Конго.

Було б доцільно, щоб наші фахові бібліотекарі докладно розглянули цей каталог і подали точні дані про число та характер книжок українською мовою, вміщених у каталозі виставки. Бо й за царських часів в Україні, коли українська мова була заборонена, а української школи взагалі не було, наші губерніяльні й повітові земства таки видавали українською мовою книжечки з ділянки гігієни, аґрикультури, бджільництва тощо.

Ця совєтська виставка вияснює, чому в Україні наша інтелігенція говорить московською мовою. Якщо немає українських фахових шкіл, української фахової літератури, немає в ужитку українського фахового лексикону, люди примушені говорити тією мовою, якою вони вчаться, тобто по-московськи. Тубільча інтелігенція в Конґо також говорила по-французьки: це є закон колоніяльних країн і народів. Це не значить, що в колоніях інтелігенція не говорить своєю рідною мовою; українська інтелігенція також уживає української мови в своєму приватному, родинному та інтимному житті. Але в житті публічному, службовому і фаховому вона змушена вживати „общепонятного языка".

Це невідрадне становище української науки і технічної культури в Україні накладає великі повинності на українців, що перебувають у вільному світі.

Стара українська політична еміґрація, після програної збройної визвольної боротьби, у великій мірі виконала свою повинність. Вона заснувала Український Високий Педагогічний Інститут у Празі та Українську Господарську Академію в Подєбрадах, у яких не тільки підготовлено значне число педагогів та інженерів, але й видано поважну кількість математичних і технічних високошкільних підручників українською мовою. На Фізико - Математичному відділі Математично - Природничого Факультету Українського Педагогічного Інституту, наприклад, св. п. проф. Євген Іваненко виготовив, а інститутське видавництво „Сіяч" видало повний курс вищої математики — від пропедевтики вищого рахунку до диференціяльного та інтеґрального числення включно. Це видання, правда, бідне, літографоване, але воно багате своїм українським змістом, і тому я привезла його аж до Америки, як скарб. Так, мабуть, зробило багато абсольвентів Подєбрадської Академії з підручниками із свого фаху.

Крім згаданих двох шкіл, Український Громадський Фонд у Празі видав друком: „Альгебру" Миколи Чайківського в двох книгах, „Курс аналітичної геометрії" Є. Іваненка і „Міцність матеріялів" С. Риндика. Український Вільний Університет у Празі видав підручник органічної хемії проф. д-ра І. Горбачевського.

Також українські професійні товариства працювали для збагачення української фахової літератури. Наприклад, Спілка Українських Лікарів у Празі в рр. 1923 - 25 видавала „Український Медичний Вісник", як неперіодичний часопис клінічної та суспільної медицини. Цей часопис виходив аж до появи „Українських Медичних Вістей" у Києві. Як бачимо, окупант в Україні до праці української еміґрації відповідно достосовувався Спілка Українських Лікарів у Празі видала також „Латинсько - український медичний словник" на двадцять аркушів друку.

Коли візьмемо на увагу, що українська еміґрація в Чехії була немастна, не мала такого добробуту, як тут, в Америці, то це мало б нас тут заохочувати її наслідувати та її традиції продовжувати.

Маємо математично - природничі секції в наших наукових установах, маємо Т-во Українських Інженерів та могутнє Українське Лікарське Товариство. Вони мали б утворити фахові термінологічні комісії і разом з українськими філологами підготовляти матеріял до видання модерних українських математичних, технічних, медичних та інших словників. Большевики виставили на своїй виставці 79 різноманітних фахових словників, один з них навіть семимовний, але українського ані одного.

Виставка ця перебуває тепер у Шикаґо, а опісля буде перенесена до Дітройту.

Роман Пачовський

З МОГО НОТАТНИКА

(2)

12 вересня.

Неділя у Варшаві нудна, як у кожнім великім місті. Перед обідом був у музеї декоративного мистецтва. Бачив там багато цікавих речей, зокрема збірки старих замків і скарбниць, скомпонованих звичайним варшавським слюсарем. Дуже добре збереглися шляхетські одяги, посуд, меблі, килими тощо. Це добре, що в неділю тут можна задарма оглядати музеї. Безцільно лазити по місті не люблю, тому вернувся додому. В хаті нікого немає. Сам собі сиджу і думу думаю. Хтось дзвонить. Двоє студентів питають за мешканням. Говоримо по-польському. Один з них, побачивши мою фармацевтичну відзнаку з Праги, зразу запитав по-українському, чи це не відзнака „Відродження". Вона справді була схожа до відзнаки „Відродження". Так зійшлися земляки і зараз же почали говорити вільніше. Студенти розказали мені про свою журбу з мешканням. Вони також приїхали до Академії. Я пропоную спільно оглянути ще раз усе, що бачив учора. Вже вечоріє. Ходимо, ходимо, ніяк не знайдемо: все позаймали нові студенти. Мої товариші, до того досить перебірчиві, не хочуть абичого. Врешті оставляю їх в одному з мешкань і втомлений вертаюсь до своєї хати.

13 вересня.

Вранці довідуюсь, що земляки таки не погодилися і спали в готелі. Товариш Маґдій виглядає на дуже повільного, Ліщинський живий, інтелігентний. Вони вносять свої прохання. Пізнаю більше львовян. Тут є С. Ліпинська з Перемишля, яка підготовляється до іспиту в якогось маляра. Львов'яни мають закінчену декораційну школу. Помалу призбиралося нас, українців, понад десяток. В Академії зароїлося від малярів. Кількох бачу з традиційними краватками і манерами. Жидів також чимало прибуло. Ходимо тепер групами. Наша трійка разом. Розказуємо одне одному все, що прийде на гадку в справі іспиту. Вони спокійні, бож уже перебули школу, і це для них не новина. Не можу знати, які мої сили, аж тепер побачу їхні рисунки і малярські праці.

Вдома застаю листа. Пише батько:

„Дорогий Романе! Ми дістали Твою картку саме під пору. Мама внесла в суботу прохання до Наукового Товариства ім. Шевченка. Голова проф. Раковський нині повідомив нас, що як тільки будеш прийнятий і вишлеш посвідку про своє прийняття, вони вишлють Тобі негайно 50 золотих, і будуть посилати кожного місяця просто Тобі."

Тішуся, скачу з радости. Добре, що нікого немає біля мене, бо подумали б, що я навіжений. Боже, щоб тільки вдалося з прийняттям!

Живу, немов у гарячці. Не можу діждатися того іспиту. Ходимо втрьох по Варшаві. Нічого не можу спокійно оглядати. Обіцяю собі ще раз все оглянути по іспиті. Бачив їхні праці. Ліщинський здібніший, має свою лінію; він схиляється до модернізму. Признає Бутовича нашим найкращим графіком. Маґдій слабий в олії, як загалом усі вони з львівської школи. Вони малювали виключно темперою і акварелею. Мене цікавить темпера. Розпитую їх про цю техніку. Сам не маю що показати, бо все віддав до Академії. Часто пересиджуємо на побережжі перед Академією. Вони абсолютно не хочуть нічого шкіцувати. Я рвуся до рисування, хотів би з кимсь працювати, але українці ліниві... Нічого не лишається, як сидіти й нудитись пустими балачками.

На обіди ходимо з Ліщинським до „Европейки". Ми обидва загалом підходимо один до одного вдачами. Маґдій більш перебірливий. Не може далеко ходити, хворий на серце, і бридиться дешевим харчем у ресторані. Нам усе одно, аби тільки прожити та видержати. У Варшаві мене досить часто зустрічають товариші зброї з маневрів. Всі споглядають на мене здивовані і не вірять, як це я можу студіювати в Академії? Я тепер одягнений по-людському і виглядаю цілком інакше. Кожний з них хоче мені тепер заімпонувати і показати, як то він живе. Нехай там, всюди добре приятеля мати...

Помалу звикаю до нового життя. Почуваюся щасливим і задоволеним. Сную пляни на майбутність. Добре мені тут у великому місті. Живу самостійно, сам собі пан. Мені вже надокучило важке родинне життя вдома. Передусім маю спокій, якого так мені бракувало. Обіцяю собі почати подвійну працю по іспиті. Буду далі вчитися чужих мов, бо хочу вирватися в світ і заспокоїти спрагу мандрівника.

Час тягнеться тепер помалу, як на злість. Вечорами сходяться мої старі. Монька перебуває в кухні, а я остаюся з Рончковським. Біля восьмої приходить зі скрипкою під пахвою, ховає інструмент, висипує жменю дрібняків на стіл і перечислює денний заробіток. Довідуюся, що має денно п'ять золотих, а по першому й до десять назбирує. Не дивота, що до чарки охота. Понаносить вудженини, хліба і „пшипалянечки" — все це змолотить та й вип'є чайку склянок із десять. Я не завжди такий ситий, як він, бо Варшава дорога, а грошей обмаль. Крадькома відріжу кавалок ковбаси старому та під'їм тоді, коли він варить чайок у кухні.

При чайку він починає розказувати про себе. Замолоду був він фризієром, але тепер ніхто йому фризієрської праці не дасть. Поліція дозволила йому грати на вулиці і визначила місце постою. Довідавшись, що я був у Чехії, хвалить чеських віртуозів Ковбеліка, Сука. Прошу його щось заграти. Відмовляється, але таки бере скрипку і грає „Серенаду" Дртля. Видно в нього великий змарнований талант. Шкода старого. Він з гордістю оповідає, як одного разу дістав за свою гру аж п'ять золотих від якогось добродія. Потім довідався, що це був професор консерваторії. В старого є книжка про скрипки і безліч нот. Зате нудний він стає, коли починає оповідати масенькі „віци".

Сплю по ночах спокійно, і навіть кляті блощиці мене не будять. Але одної ночі збудили мене крик, незрозуміле белькотіння і лайка: „С..... сину, хцеш бати?" Рано Рончковський питає: „Слишал пан? Відзял пан цось такеґо? Стари Монька встидзіл сєн пана пáре дні, а тераз юж бендзє знову по ноци кжичал!"

Дійсно, тепер щоночі той самий крик і лайка будять мене. Старий Монька кричить у сні на своїх синів, бо мав з ними чимало клопоту, як були в школі Кербедзя. Рончковський будиться теж і перевертається з боку на бік, лаючись. Я засипляю вдруге. Рано Монька встає досвіта і втікає в кухню. Рончковський лежить горілиць і спльовує щохвилини в плювачку. Блощиці, нассавшись за ніч, починають мандрівку по стінах.

Часом заходить до мене Ліщинський. Старий Рончковський любить балакати з ним, бо він уміє підбасовувати старому. Знаємо вже всі, що нас допущено до вступного іспиту. У проф. Коварського записалося 25 учнів, на графіці — тільки 10, а на декораційному відділі — 5. Ми вже купили рисунковий папір. Я ходжу сам на побережжя рисувати. Тут у майбутньому буде багато сюжетів.

Теодор Данилів

ПАМ'ЯТНИК У ҐМІНДІ

У моїй статті у „Свободі" з 2-го лютого 1962 р. п. з. „Забуті дідисти", я інформував українське громадянство про організацію у Відні Українсько - Австрійського Комітету для побудови пам'ятника десяткам тисяч українців Галичини і Буковини, загиблим у таборі Ґмінд, у Долішній Австрії, під час першої світової війни.

На заклик у тій статті складати пожертви на побудову пам'ятника, який зобов'язався вирізьбити безкоштовно наш відомий скульптор Г. Крук, відгукнулися деякі наші громадяни іззa океану та Европи і на адресу Комітету у Відні надіслали свої пожертви такі особи:

Н. Ткачук, П. Бабяк, д-р Р. Гавронський, М. Стецень, А. Соколовський, Дарія Гриневич-Витанович, А. Гарттер, всі з Шикаґа, Е. Лужецький з Дітройту, П. Кулиняк з Нюарку, Т. Бліч з Ворену, С. Войтович з Балтімору, И. Меланчук із Ню Йорку. С. Лобур із Клівленду та збірка в Торонто (переслана на адресу голови Комітету). Є це неофіційний виказ пожертв, які вплинули з-за океану до кінця 1962 р. У свій час Комітет вишле всім Вп. Жертводавцям відповідні посвідки на одержання грошей.

Відомо, що були і інші жертводавці, які склали свої пожертви на згадану ціль при нагоді окремої збірки або на конто у банках, на жаль ці гроші ще не були переслані на адресу Комітету.

На всякий випадок відгук на зазив Комітету, хоч не такий, якби треба було сподіватись, із сторони українського громадянства був. Я, як той, що своєю статтею заініціював збірку пожертв на згадану ціль, уважав своїм обов'язком хоч кількома словами поінформувати наше громадянство, а зокрема жертводавців, про стан справи будови того пам'ятника, хоч в нашій пресі вже про це дещо писалося. Хочу пригадати, що сам пам'ятник зобов'язався виготовити наш відомий скульптор Г. Крук безкоштовно.

У місяцях грудні - січні, будучи на відпустці в Европі, я відвідав Відень, був присутній на одному із засідань Комітету побудови пам'ятника і виніс якнайкраще враження про членів Комітету і проороблену ними працю.

Маестро Крук, з яким я бачився у Мюнхені, повною парою працює над ґіпсовим моделем пам'ятника, який потім буде вирізьблений у ґраніті. У робітні артиста у Мюнхені я мав приємність оглядати той модель, він робить величне враження.

Хотілося б з приємністю занотувати, що німецькі власті в Мюнхені, довідавшись, що наш мистець безкоштовно виготовляє той пам'ятник для Ґмінду, дозволили йому працювати над моделем пам'ятника в одній із робітень великої промислової школи у Мюнхені.

Коли сама справа створення пам'ятника посувається вперед задовільно, збірка фондів на його побудову йде не задовільно. А не дивлячись на благородний жест маестра Крука, який виготовляє той пам'ятник безкоштовно, різні інші видатки, зв'язані із того пам'ятника, будуть досить значні.

Справа ускладнюється ще й тим, що первісний проєкт побудови пам'ятника невеликого розміром у висоту нормальної людини, прийшлося змінити на значно більший, його теперішня висота понад 3 метри, щоб пам'ятник „не загубився" у великому просторі цвинтаря у Ґмінді.

Всі ці зміни значно збільшили кошти будови його. Сам матеріял — ґраніт забере поважні кошти, бо пам'ятник, який має важити близько 20 тонн, має бути виконаний із одної брили ґраніту.

В тих обставинах Комітет побудови пам'ятника у Відні сподівається, що українське громадянство не забуло його заклику у справі складання пожертв на будову пам'ятника, і що пожертви не перестануть впливати на конто Комітуту, що їх вплив збільшиться.

Ґіпсовий модель пам'ятника, над яким маестро Крук ще працює, після закінчення над ним праць, буде наперед виставлений на публічне оглядання в Мюнхені, а потім у Відні, звідки буде перевезений на місце у Ґмінді, де маестро Крук почне його з моделю різьбити у ґраніті.

Мавши нагоду спостерігати серіозність і сердечність, з якою Комітет у Відні веде свою працю, я від себе гаряче рекомендую українському громадянству справу будови того пам'ятника і прошу дати Комітетові якнайповнішу матеріяльну підтримку, щоб це Боже і глибоке людське, гуманне, діло могло бути завершене вже влітку цього року.

Ласкаві пожертви треба надсилати на адресу:

Osterreichisches Postsparkassenamt, Konto Nr. 47.400; "Stadtgemeinde Gmund, Denkmal Konto", Wien, Austria.

УСПІХИ НАШОЇ МОЛОДІ В КЕНЗАС СИТІ, МІЗУРІ

Олена Шульська

Українська громада в Кензас має чим гордитися в цьому році, бо одна члениця цієї громади, Олена Шульська кінчає гайскул з високими оцінками та дістала стипендію до коледжу. Панна Шульська бере активну участь в життю української громади в Кензас Сиbudiі. Цього року її обрано на секретарку місцевого Відділу УККА та на секретарку Американсько - Українського Клюбу Молоді в Кензас Ситі. Бажаємо їй великого успіху в дальших студіях та на національно-громадському полі.

Б. М.

УСПІХИ СТУД. ІРИНИ НАСАДЮК

Ірина Насадюк, 17-літня студентка першого року в Бернард коледжі при Колюмбійському університеті в Ню Йорку одержала на конкурсному змаганні 3-річну стипендію в сумі $ 4,000 з фонду Гелен Бсляк Меморіал Скуларшіп.

Це вже друга стипендія, бо минулого року панна Ірина за свої блискучі успіхи в науці дістала була стипендію стейту Ню Йорк в висоті $ 3,000. Ірина Насадюк є дочкою Миколи Насадюка, адвоката з Монтреалу, Квебек, Канада.

● В Південній Кореї керівна військова хунта звільнила без суду 45 військовиків, що були арештовані ще в березні ц. р. у зв'язку з їх демонстрацією в користь військової влади в країні. Хоч та демонстрація була прихильна для існуючої там влади, проте арештовано їх за зламання заборони влаштовування будь-яких демонстрацій і походів.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
ПОТОЧНІ ПОДІЇ [1963]

ЧЕРВЕНЬ:

1-го: Початок нового вакаційного сезону на Союзівці.

2-го: Окружний Комітет Відділів УНСоюзу у Філядельфії відбуде свої збори в домівці УСО „Тризуб" при 4930 Н. Брод Ст. В програмі звіти Управи, доповідь гол. секретаря УНС д-ра Я. Падоха та справи членської кампанії, присвяченої 70-літтю „Свободи". Участь в зборах візьмуть також місцеві головні урядовці: голова К. К. д-р В. Галан і головні радні Олена Штогрин та Іван Одежинський.

9-го: Братство Пресвятої Тройці, 320 Відділ УНСоюзу в Балтимор, Ме., святкуватиме своє 50-ліття академією з участю на ній головного касира УНС Романа Слободяна.

9-14-го: Секретарсько-організаційний курс УНСоюзу на Союзівці.

22-го: Початок дитячого табору на Союзівці для дівчат. Табір триватиме до 13-го липня; після того відбудеться табір для хлопців.

ЛИПЕНЬ:

14-го: Починається на Союзівці дитячий табір для хлопців і триватиме до 4-го серпня.

СЕРПЕНЬ:

4-го: Починається на Союзівці 4-тижневі курси українознавства для молоді у віці від 16 до 20-го року життя. Курси триватимуть до 30-го серпня.

ВЕРЕСЕНЬ:

1-2-го: Зв'язаний з Днем Праці кінець тижня із традиційними, багатолюдними спортовими змаганнями на Союзівці.

15-го: Традиційний Союзовий Фестин на Союзівці з окремою програмою для відзначення 70-річчя „Свободи".

Загальні Збори Лікарського Товариства, Відділ Мишиґен

30 березня відбулися в Дітройті Загальні Збори Мишиґенського Відділу Українського Лікарського Товариства. Зі звіту уступаючої Управи ми довідалися, що відділ невеликий, начислює 23 членів, але рухливий. Крім поточної роботи як от товариські сходини чи то стисло професійні, для членів, сімей і запрошених гостей, та зв'язку з іншими товариствами, головну й велику працю прийшлося вкласти в улаштування Четвертого Наукового З'їзду, що відбувся в червні 1962 року в Дітройті. Приявність 150 членів, з сім'ями, цікава програма, та дуже добра забава на бенкеті й балю в готелі Статлера зробили цей З'їзд дуже успішним. В тому році управа складалася з д-рів: П. Джуль, І. Дутко, В. Миґаль, В. Прокопович.

Загальні Збори вислухали звітів, уділили абсолюторію, висказали признання та подяку уступаючій Управі та вибрали нову управу в складі: д-ри М. Д. Софія Парфанович — голова, М. Д. Володимир Прокопович — заступник, Д. Д. Любомир Трешневський — секретар, Д. Д. Марія Балтарович — скарбник.

Контрольна Комісія: д-ри Павло Джуль М. Д., Володимир Миґаль Д. Д.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ" І ЇЇ ВИДАНЬ

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

СПИСОК Ч. 15.

А. Холевка, Белвю	$ 6.00	Н. Грицай, Шикаґо	1.00
Митр. Прот. Явтушенко, Вейн	5.00	М. Кравчишин, Вілмінґтон	1.00
М. Кравчук, Линбрук	5.00	Надія Назар, Бруклин	1.00
В. Сосновський, Шикаґо	5.00	М. Троян, Ватертавн	1.00
М. Мартиненко, Ню Йорк	5.00	І. Халява, Дітройт	1.00
В. Чучман, Амстердам	4.00	Н. Миськів, Ріджвуд	1.00
Т. Пасічник, Ню Йорк	4.00	С. Покора, Пасейк	1.00
П. Шкарупа, Флінт	3.00	П. Турко, Філядельфія	1.00
Н. Н., Ню Йорк	3.00	М. Максимчук, Гартфорд	1.00
Р. Слиж, Скач Пл.	3.00	О. Пантелюк, Флінт	1.00
М. Сроковська, Ню Йорк	2.00	Д-р В. Білецький, Ґрінвіл	1.00
І. Красник, Шикаґо	2.00	М. Козак, Бронкс	1.00
В. Чорномор, Гобокен	2.00	Н. Н., Шикаґо	1.00
В. Білинський, Дітройт	2.00	Д. Козак, Балтімор	1.00
С. Матичин, Дітройт	2.00	І. Нагорник, Дітройт	1.00
А. Тимошук, Бріджпорт	2.00	І. Грицик, Форд Сіті	1.00
Н. Н., Толідо	2.00	Н. Н., Гартфорд	1.00
Н. Н., Сентрал Айслiп	2.00	Н. Н.,	1.00
Н. Н., Йонкерс	2.00	Н. Н., Ґарфілд	1.00
Н. Н.,	2.00	Н. Н., Джерзі Сіті	1.00
Н. Н., Гамілтон	2.00	І. Паньє, Клівленд	1.00
Н. Н., Ґренд Рапідс	2.00	Н. Н., Лейквуд	1.00
Н. Н., Лондон	2.00	Інж. Л. Савойка, Нюарк	1.00
В. Матіїв, Сомервіл	2.00	В. Чорнодольський, Бронкс	1.00
Ю. Яцків, Клівленд	2.00	О. Заяць, Шикаґо	1.00
В. Матвіяс, Аллендейл	2.00	С. Барна, Ню Йорк	1.00
С. Курилас, Кентон	2.00	Ф. Медик, Пасейк	1.00
М. Чумак, Клівленд	2.00	В. Кухта, Парма	1.00
С. Антонюк, Акрон	2.00	Ф. Карамушко, Рочестер	1.00
П. Крепич, Палмертон	2.00	В. Гураль, Ст. Луїс	1.00
Т. Камінський, Вуд	2.00	Н. Нилипюк, Шикаґо	1.00
Ю. Осадца, Боффало	1.00	В. Знак, Філядельфія	1.00
Н. Бродич, Честер	1.00	Д. Шпилька, Бруклин	1.00
Н. Чапленко, Бруклин	1.00	Г. Мисишин, Спрінґфілд	1.00
П. Онишко, Голсопл	1.00	О. Рудницький, Дітройт	1.00
Р. Шевчук, Бруклин	1.00	В. Сидор, Ню Йорк	1.00
А. Панчишин, Філядельфія	1.00	Р. Шлапак, Лакаванна	0.40
Д. Дичишин, Форде	1.00	В. Туницький, Філ.	1.00
В. Дерлиця, Гартфорд	1.00	Г. Мисак, Перт Амбой	1.00

✝

В невимовному сумі повідомляємо наших Рідних, Приятелів і Знайомих, що дня 9-го травня 1963 р. помер наш Найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО, СИН і БРАТ

ЮЛІЯН ГРИВНАК

народжений в Україні, дня 25-го травня 1908 р.

Похоронні обряди відбулись у суботу, дня 11. травня ц. р. в Дітройті.

Одночасно складаємо щиру подяку Впр. ОО. Василіянам за переведення похоронних обрядів, відправлення Панахиди і Служби Божої.

Сердечне Спасибі Всім, що в нашому горю поспішили до нас із виявами співчуття, розрадою та допомогою, а своєю участю в похоронах віддали помершому останню прислугу.

Горем прибиті:
БОГДАННА БРИКОВИЧ-ГРИВНАК, дружина
РОМАН, син
ВОЛОДИМИР і ІВАННА з ЦЕГЕЛЬСЬКИХ-ГРИВНАК, брат і братова
ОЛЕКСАНДЕР і ЮРІЙ, братанки
МАТИ, СЕСТРИ і БРАТ із Родинами, в Краю.

Українська хроніка

• Українська Вільна Академія Наук у ЗДА влаштовує Наукове засідання Комісії для дослідів над повоєнною Українською і Совєтським Союзом з доповіддю д-ра М. К. Дзевановського (Російський дослідчий центр Гарвардського Університету) п. н.: „Пілсудський і Україна в роках 1918-1921". Засідання відбудеться в неділю 2-го червня 1963 року о 7-ій годині веч. в будинку Академії: 206 Вест 100 вул., Ню Йорк.

• Вечір скрипкової музики влаштовує Український Літературно-Мистецький Клюб у Ню Йорку в п'ятницю дня 31 травня ц.р. о год. 8-ій веч. Виконавцями програми цього вечора будуть молоді скрипалі — Я. Шкварко, М. Вакун і Ю. Вожакевич. Акомпаніює Марія Цісик. Вступне слово про проблеми гри на скрипці, програму вечора і про виконавців виголосить їх професор, директор УМІ в Ню Йорку, Володимир Цісик.

Д-р Вебб вирішить, чи буде ще один лет в проєкті Меркурій

Ню Йорк. — В найближчих днях голова Крайової Аеронавтичної Адміністрації д-р Джеймс Е. Вебб має зважити всі „за" і „проти" ще одного лету довкола Землі в проєкті „Меркурій". Дехто домагається, щоб був ще один лет астронавта після лету майора Лероя Гордона Купера, який зробив 22 облети довкола Землі і був в космічних просторах понад 34 години. Новий лет дозволив би перевірити інструменти та ствердити, як довший побут в космічних просторах впливає на здоров'я людини. 7-ий лет мав би тривати три або більше днів. Але противники нового лету кажуть, що на це треба б від 6-ох до 12-ох мільйонів і що виринули б нові технічні перешкоди, бо фахівці працювали б кілька місяців над проєктом Меркурій, а вони тепер повинні працювати вже над проєктом Джеминай, згідно з яким два автронавти летіли б в одній кабіні, підготовляючи лет астронавтів із проєкту Аполло, згідно з яким астронавти летіли б вже до Місяця. Прихильники нового лету не хочуть допустити до того, щоб впродовж 18-ох місяців не було жадного лету, і щоб громадянство не цікавилося так довго справою летів астронавтів.

Конгресмен Вінсон проєктує чотирирічну каденцію для об'єднаних шефів штабу

Вашингтон. — Голова Палатної Комісії Збройних Сил конгресмен Карл Вінсон заявив, що він вносить в найближчих днях законопроєкт про те, щоб члени Об'єднаних Шефів Штабу служили не два, тільки чотири роки після наименування їх на цю становища. Згідно з теперішнім статусом тільки командант Корпусу Морської Піхоти мусить бути наименований на 4 роки, а всі інші члени Об'єднаних Шефів Штабу бувають наименовувані тільки на два роки, хоч Президент може продовжити номінацію на дальші два роки, але не мусить цього зробити. Але конгресмен Вінсон хоче дати можливість Президентові звільнити одного або і всіх шефів штабу перед кінцем каденції, якщо Президент цього схоче. Вінсон заявив, що він вносить свій проєкт не тому, що недавно Президент по двох роках звільнив із праці шефа морських операцій адмірала Джорджа В. Андерсона, і що наименував тільки на один рік шефа штабу летунства генерала Куртіса ЛеМея після його дворічної каденції на цьому пості. Вінсон заявляє, що він прийшов до переконання, що шефи штабів повинні мати нагоду довше працювати, щоб докладно запізнатися із своєю важливою і різнородною працею. Шефи штабу мусять мати волю висловлювати свою думку без страху про те, що їх Президент не наименує на нову каденцію — гадає конгресмен Вінсон.

ОХОРОНА ПЕРЕД АТЕНТАТОМ

Один із членів прибічної гвардії гаїтського президента Франсуа Дювальє, захований між деревами, охороняє цього президента перед евентуальним атентатом під час його відвідин леґіслятивної палати в Порто-Пренс.

30 африканських держав створили „Організацію Африканської Єдности"

Аддіс Абеба, Етіопія. — У четвертому й останньому дні панафриканської конференції „на вершинах", в минулу суботу, 25-го травня ц. р., 30 африканських країн, репрезентованих в столиці Етіопії своїми монархами, президентами або прем'єрами, прийняли чартер „Організації Африканської Єдности". Той чартер виготовили закордонні міністри Етіопії, Нігерії, Камеруну, Сенегалю, Гани й Об'єднаної Арабської Республіки. Чартер нової організації передбачує зустріч Ради міністрів що кожних шість місяців, де всі постанови мають прийматись більшістю двох третіх голосів. Буде покликаний до життя постійний Секретаріят з генеральним секретарем у проводі, як теж окремо Комісія для посередництва і порозуміння. Осідком Секретаріяту буде Аддіс Абеба. Нова Організація Африканської Єдности передбачує співпрацю в справах політики, економіки, виховання й оборони, здебільша за зразком Організації Американських Держав, але не є ані федерацією, ані навіть конфедерацією, ні тим паче унією, яку палко рекомендував ганський президент Гваме Нкрумах. Він був майже ізольований у своєму становищі, а найрізкіше виступив проти проєкту злиття африканських держав в одну — прем'єр Нігерії сер Абубакар Мафава Балева. Конференція африканських держав прийняла теж постанову про енергійну допомогу африканським країнам, які ще не осягнули державної самостійности, як португальські колонії Анґоля і Мозамбік, як теж про боротьбу проти білої расової політики в Південно - африканській Унії.

Старші віком американці стають „громадянами другої кляси"

Вашингтон. — Окрема Президентська Рада в справі старших віком американців предложила свій звіт, з якого видко, що старші особи в цій країні „вже доходять до того пункту, в якому зачинаються громадяни другої кляси". У звіті пишеться, що вже дещо зроблено для поліпшення долі старших осіб, але ще дуже багато треба зробити, щоб старші громадяни цієї країни не почувалися занедбаними особами. Президентська Рада схвалює той урядовий законопроєкт, який предложив Президент в Конгресі, і який проєктує допомогу старшим в ділянці медичної опіки, мешканевій та додаткового затруднення. Рада гадає, що найбільшою потребою в допомозі старшим є забезпечення на шпитальне лікування. Рада підтримує урядовий проєкт, щоб медична опіка над старшими відбувалася в рамках соціяльного забезпечення. Уряч хоче, щоб цей проєкт ухвалено в Конгресі в цьому році, але на це немає виглядів. 18 мільйонів американців у віці 65-ох і більше років, — це поважна проблема, бо ж це 10 відсотків всього населення ЗДА. Треба також допомогти старшим людям і в мешканевій ділянці та дати їм якесь зайняття, щоб вони не почувалися самітніми і непотрібними на світі.

Лікарське Товариство остерігає проти небезпеки від сильного куріння

Ню Йорк. — Лікарське Товариство Нюйоркського Стейту прийняло резолюцію, в якій закликає курців припинити куріння, яке є дуже шкідливе для здоров'я, головно тоді, коли курці належать до сильних споживачів тютюну. Це вже 4-ий стейт ухвалив подібну резолюцію, бо давніше остерігали проти сильного куріння Лікарські Товариства в стейтах Каліфорнії, Пенсильвенії і Мейні. Крайове Американське Лікарське Товариство досі не зайняло становища в цій справі. Лікарське Товариство Ню Йорку прийняло ще й іншу резолюцію, в якій дораджується лікарям, щоб вони остерігали своїх пацієнтів, головним чином молодь, проти сильного куріння. В резолюції говориться про те, що „куріння цигарок спричиняє недугу пістряка легенів та інші недуги, найбільше недомагання серця. „Коли зміст цієї резолюції дістався до публічного відома, то акції тютюнових компаній на біржах в Ню Йорку і Сан Франсіско подешевшали.

ТАРЗАН, ч. 5039. Втікає від ведмедя!

THE MONSTROUS BEAR BELLOWED AND CHARGED, IGNORING THE ARROWS THAT WERE RAPIDLY FIRED FROM TARZAN'S BOW!

CLOSER NOW, THE ENRAGED BRUTE REARED UP TO HUG AND CRUSH ITS ENEMY—

BUT TARZAN QUICKLY LEAPED OFF THE CLIFF AND DOVE DOWN TOWARD A WATER-FILLED GORGE BELOW!

Дивовижний ведмідь заревів і напав, незважаючи на стріли, що їх швидко Тарзан випускав із свого лука!

Зблизившися, розлютована бестія встала на задні ноги, щоб обняти та здушити ворога...

Але Тарзан швидко зіскочив зі стрімкої скелі і кинувся в потік, що пробігав по долині!

РОЗШУКИ

Мати Віра Андріївна Хмелівська пошукує 2-х синів, які останній час до 1945 року були в Обер Шлезін Анатолій Петрович, нар. 1923 р. і Олексія Петровича, нар. 1926 р. Хто б знав про їхнє перебування, прошу негайно повідомити на адресу:
Віра Андріївна Хмелівська
224 Park Terrace
Hartford, Conn (6)
U.S.A.

Попівна Пазя Матвіївна з села Райське, Польща, находиться в Америці, пошукує сестра, Москаль Анна Матвіївна, теперішня фамілія Палій Анна Матвіївна. Раніше Василь Попівний, її чоловік, Пазі, жив у Скрентоні, ЗДА. Хто знає би про неї, або вона сама прошу писати:
Nick Dzendzel
11228 — 88 Street
Edmonton, Alta., Canada